

Demto ultimo punto chirigadol, quod nunc est, arque Abilene esse, & ibi semel, tamquam in senatu divino proposito canentes, erit propria persona, secunda, videlicet i leges **תְּהִלָּה** amariorum pro **תְּהִלָּה** amariorum. In prima persona inducent istam loquens Deus, qui dicat inquit Tres voces; ideo annuntiare te, o Prophetae, promitis laudem meam, quia dixi, quod misericordia, quam faciam, erit sempiterna. In secunda persona propterea se velle annuntiare dicit Prophetae, quia Deus id dixi, quod illi eis annuntiatur, ac veluti excripsit, que dictaverunt, & se jam decreta esse manifestavit; ita ut os, in quo veritatem annuntiat, sit instrumentum Dei, Iesus & aliis a comparavit lingua suam cum calamo & velocior scribentis, arg. dicta excepit, aut cum calamo, quem scribat manus moveret. Usurpari dicendi verbum pro eo, quod p[ro]t[est]i, confisi[us]t, decernere, juber, assumere, revertere, promitti, ut plurimis exemplis ostendit potest. Ideo annuntiatur, ait Augustinus, quoniam dixisti: si coru[m] homo dico, quoniam tu Deus dixisti, quia eti[us] ego in verbo meo fluctuans, verbo tuo confirmare. Dixit Deus revelando, & sequendo multitudinem, multitudinem in prophetis, & novis in Filiis Israhel, carnem assumere id, quod ab aeterno constitutus & decreverat de redēctione humani generis. Quanto posterior ducens auctoritas Dei, ut credas, dicas, facias, que credendo attendas, facienda dicas, proponas, edicis, quam illius, cuius apud diuidiles sufficiat, & auct[ori]te[N]e Novae arrogam illam cognomina Nazianzeni, c. & Juliani obiect d[icit], dicentes nostram esse infantiam & barbariam, nec quidquam aliud sapientiam nostram, quam, credere: nec enim tunc irifluius Pythagoras, quibus duxit, dogmatum omnium primitur, & maximum, aureliisque (alludit ad opusculum Pythagorae, cuius titulus, *aurea carmina*) lmo plumbeis hec[em]is praefabilis. Platoni etiam nemini de suis legibus permisit negotiorum in tunc [sic] sive curiosius perpendere, sed ingenio accere: & in purissima Mathematica de suis erroribus habebit disputationem penitus cavarit. Testimonia fidei nostra credibili sunt nimis e[st]e, ut, si error efficeret, aut falleretur, quod fieri non posset, fallos nosa[re] Descriptio, & deceptio ipsius Dei, quemadmodum scriptis R. cardinis S. Victoris, respondere possemus. Hoc patro non predicto Docto[r]is opinio, sed doctrina ratio[n]is, hoc est, credibilis, ponderata, & bene fitabilita de Doctore, qui est Deus ipse, op[er]o n[on]o, quod, inquam, si Deus ipse, qui docet, ac fidem exigit, facit ut abique conculante, vel hafizatione credamus. & quia credimus, fidem[us] laquam, & annuntiemus. Sed hanc annuntiationem Hugo pro predicatione sumens, obseruit nec f[ac]tum quicunq[ue] ingenerari a predictandum, donec miscet utrum Deus; quive dies Vici Dei gerunt, debet: nec si quis mittatur, reculare: quanto conquereretur Deus decurrentibus, qui non intercedunt, & Paulus quererat: Quod non predicti possint non nisi si? Anos le auctem interrogabat, quum Dominus Deus locutus esset, quis non propheta[t]ur? Se haec autem intelligebat, quod quoniam hanc hanc prophetam non susterit, sed pallor, non posset non audire mitentis Dei vocem, vel detrectare munus prophetandi in iunctum sibi. Vim similem habet eruditio verbi, quam diu vi ac necessitate facta, & ut ante dixi, secundum prepartatio[n]em linguae cum calamo, quem illius moveret.

In aeternum misericordia edificabitur in celis.) Hieron[em]o, tempora misericordia edificabitur. Tum alia, quae sequuntur hoc modo, ca[re]s fundabis, veritas tua in eis. Caejan. mundus gratia edificabis, ca[re]s firmabis; & exposit de creatione mundi colorum. At minus profecto propri[us] creatio deputatur gratiae: quanvis verum sit nullum gratianum praecepsive, quibus debentur futurum quod, tempus minus apte ad hoc significandum usurpat. Paraphrases transfert, mundus misericordia edificatus est, vel, edificabitur. Alii ex Hebreo ne cantet ac distinguit ut nos nos. In Latinis aliis P[ro]fessoris, & apud Augustinum, Cagliod[io]ne, sic distinguuntur, in aeternum misericordia edificabitur: in celis preparabitur veritas tua, omnis illis adiutoriis (in eis). Quoniamque legas aut distinguas, sensus est, quod misericordia Dei permanebat in aeternum, & optimè contrahit, & quod, quamdiu durabunt caeli, quos Deus solidissime stabilit, veritas ejus deinde perdurabit in illis, id est, sicut illi sunt duratione, quanta illi: immo etiam transirent cum terra, quod non fieri, sed natura itabilis ordo perfeverat cum modo, quod ordinatio deo perfeverat dies, omniaque serviant eis, ipse tamen, & Dei verba non pretererant. Vel, in aeternum misericordia edificari in celis, est omnino ratam, fixam, immo-

esse, sed ut ad diuidum sensum accommodet, affirmat A Disposuit testamentum.) Hieronymus percuti f[ac]tus Quid equidem nolum ut quisquam imitteret. Preparabitur veritas tua in eis.) Hieronymus pro verbis per preparabitur, ut antea retuli, legit, fundabis, iungens cum celsis, fundabis eos; tum so[ci]tum ponit, veritas tua in eis. Alia P[ro]fessio, ut etiam dixi, atque Calidorus & Augustinus legunt in celis preparabitur veritas tua, omitendo (in eis) quae negat Graec[us] extant, & omitti posuerant sine iactura scelus, quamvis sit Hebrew[us] brachio b[ea]th[em]. Pro th[em]b[ea]th[em] activa vocis legere. LXX in voce passiva שְׁבִיכְעָם. Observant autem Euthymius & Nicophorus Hebrew[us] preparari, esse item, quod stabilire, ac ita Symmachus hic reddere, frugis, & preparatum, pro frugis, firmum: Christum autem esse veritatem, ut se ipse nominavit a: preparatum, id est, stabilitum in celis, quoniam ut est in alio Psalmi b[ea]th[em], sedis a deo[rum] Patris. Basilius ac Theodoretus item de Symmacho admonet, & interpretari videantur sententie totius verba futuri temporis pro imperativis: quasi memor promissorum atque misericordiarum promissiarum Dei, exigit utr[ea]s praefit, ac operare ipso verborum suorum veritatem confirmaret.

Dixi prius de allegoria celorum pro Apostolo, in quibus preparata fit veritas, & per eos praedicata. Convenit id Angelis quoque posset, per quos, teste Dionyfio, ad homines veritas pervenit. Indicavit per exercitum tropologium de veritate pro justitia punitiva, quod vel eius preparationes, quas ip[s]i peccando fecerunt, diruit Deus, perpetuum vero misericordie construit adiuvium. Possunt etiam preparationes Deo tribul, ut vicent solummodo designare ac declinare, non autem fieri fabricare a fundamentis ad celum ultimum. Sed oblat, quod per preparandum, ut dixi nunc, & Psalmi 25. significat fundare, stabilitate, perficie; sic enim dicitur Orbis terrarum super mare fundatus, & super fluminis preparatus, & celsi ipsi dicuntur preparati, mones & montes, & habitaculum Dei & hic postea pollicetur Deus in aeternum in aeternum preparaturum semen David: & Elaias g[ener]is in aeternum, & Iacob in aeternum. Loquens Hebreo Christus, dicensque di[sc]ipulo[rum] nobis כֶּבֶשׂ קַרְבָּן, scilicet obolus, qui sacerdotem in vestre montium. Quoniam, & his similia, non significant solam proprie dicuntur preparationem, id est, dispositionem aut designationem, sed fixam ac firmam constitutionem. Referat Galatinus b[ea]th[em], ex midas chelid[em], expositione loci hujus de repandenda per Metiam Angelorum ruina, ita ut mundus quidem ediscatur misericordia, celi reparentur, vel extinguentur, vel apenen[ti]tur, vel iniurientur, ceu thronus Dei.

Vers. 4.) Disposuit testamentum electis meis, iuravi David seruomeo,
Vers. 5.) Uique in aeternum preparabo semen tuum;
& adiicio in generationem & generationem sedem tuam,

A Dhuc Dei sunt verba ista, quibus dixisse dicitur, quod fodus olim pepigit cum electis, charisque suis amicis, & servis Abraham, Isaac, Jacob, & cum populus eorum: præstora, quod per semper ipsum juravimus, atque irrevoabiliter promisit Davidi servo etiam suo dilecto, & secundum cor suum, fore ut ipsius semen perpetu[m] stabilit, nec unquam sinecer posteritatem eius interire; sedem vero, se regale folium, cum eadem semper perpetuare faceret eis perpetuum. Transfuerat h[ab]et omnes sere ad Novum Testamentum, ejusque, & Ecclesi[us] perpetuare, & hanc esse fedem, quam filio suo dandum Gabriel[us] Maria[us] pollicetus est nomine Dei, ut regnaret in domo Jacob in aeternum, nec regni eius esse. Promisito facta Davidi habetur in historia Regis 1. Regis 16. 33. fons 1. Promisito facta Davidi habetur in historia Regis 1. Regis 16. 33. fons 1. gum K, & Paralipomenist, in qua sine dubio sub typi poilius, & Salomonis, five promissionis de Salomone, & templo, & perpetuate regni. Ceteris & ipsius Ecclesi[us] potissimum intelliguntur, quoniam iam dum cessavit Davidis, Salomonis, & posterorum utriusque secundum carnem imperium, ac fortassis etiam familia tota descendens de David, quam penitus exciderat conatum Trajanum scribit Eusebius in Hegesipp[us], quam edidit ut de re iusti regis Domitianus n[on] aequa de causa, & quod misericordia, & clementia regis roborebat. 1. Proverbi 24. At non est hoc loco misericordia ablative caus, ut Hugo, tamen non, ut credo, revera quod ita paret esse,

et cetera: quia non est non solum in terra, sed in celis. **Aesse** a potestate tonandi: secundam ab expressa similitudine Patris, tertiam à fama: reliqua à magnitudine, à terrori, à largitate, à potentia, ab ampla potestate. Quod attinet ad tonandi, & fulgurandi facultatem, **Zoroaster**, **Numa**, **Tullus Hostilius** elicere fulgura, tonitruaque conati sunt: sed **nemo habet brachium ficut Deus**, aut **voce similitudinaria**, ut de qua de re ergo **Psalmo 17. u.**

er uosque, qui antiquum *fili* Dei potius contegunt portas, & *Dei* dici *filius* simpliciter queat. Multo minus quos culti, ac superfluitos Gentiles, diuinatus veritatem, certantes, insigilabantur. Nam per participationem tribui non *Dei* aliis tum Angelis, tum hominibus, vocarique *filius* Dei posse vidimus p. 8. 1. a Possumus etiam dicere non hic etiologam superiorum esse, sed initium confectionis euadimur, quam priore verius Dei in mirabilium ipsius uiderem dixerat oblaturos. Similis hinc occurrit prius aliud in psalmis & sententiis, & in illo reperitur iterum canticatores locum imum de Christo interpretantur fecundum suam divinitatem, ut sit filius Patri *Dei* *filius* *quod omnis*, *substantia* *ut omnium mirabilium*, que confessio- celi dictum est, nempe Predicatores, A poftolos, & A poftolicos viros, maxime inuidit sit opus Incarnationis, in qua verius illi, ac uictius Dei Filii homo est, *magis* *conspicuum*. Ita ut deo bono his
missionibus, nequa de regnum pl. 11. 1. v. 14. 15.
Communior expositio est, ut colli per *nubes* intelligantur, aut myticè dicantur fidem Sancti, maxime Apofolos, & imitatores eorum cum *nubes*, cum *celli*, ut alios ostendimus, propter harum rerum proprietates, quæ illis analogice convenienter secundum rationem præfationem. Spectat Ricelius hoc loco in rubribus, quod à Sole illuminatur: quod pluendo irrigant, & secundant; quod sublimes à terra existunt, ad eundem modum Apofolos, & alios Prædicatores illuminatos à Christo, certe lumen communicare: verbo gratia perfundere: per contemplationem, & vita perfectionem altoesse. Nullus aquari Sanctus Christo potest, vel ad gradum, sicut physice finitus, pervenire: nec *inventari comparatus illi* x. *Sin conpectus eius* y; quantibus imitari omnes possint, & debent, atque sic denominari nisi *Dei*, fratre Christi.
Similiter deo filius Dei x. *Liberaria dulteria* y
x. v. 14. 15.
y. v. 14. 15.

versibus verbis continentur. Utique eodem hoc lo-
lo Cyrillos Alexandrinus, ut probet summa antiqui-
tatem Verbi, seu coextensitatem, & consubstantialiam.
Item tacit Athanasius, ostendens nihil obstat,
qui facti electi ad imaginem, & similitudinem Dei,
non minime solus hi imago vera, & genuinus Partis suis
vivis. Videatur etiam Psalterium item Cynilus, &
Iustus Origenita usq; qui ait, sicut mali est luter lingua iyan-
arum, ita Christum inclusus sit dulcedine, refiectioneque
electorū incomparabiliter decore praecēdere. Est apud Isi-
ah bimini argumentum, tamēci mystice, quid est
historia Regum, usq; ad tres viro fortis ibi com-
municantes nos parcerent ab Asaf, explicat de Sandis,
ut liceat virtutis sublimitate prohlicant, tamen inique
d'excellentiam diuītū. Tripartiti nequacum attinunt:
una q; est queatur Domino, autq; similiis si Deo in filiis
est? Et hoc numerus videat Dlogō K. Idem Cy-
nillus infer veraciter hic Propheta claram in spiritu,
allegantissima Sancrorum mystitudini Christum pra-
dicta: nubes enim inirellentes Prophetas esse, q; non
omnes Christo credentes, nullo modo ipsi exquari
concedentes, quam non ignorarent Moyson, qui prae-
ter eos a Deo cognitos fuerat, primis ei pars concessi filii
filios autem Dei, qui ad ventus Christi tempore rati-
onis, non fore omnino similes, nec hoc in attributis,
sed mensuram suam non ignoravros, audientes Bapti-
smum, Quia non exrecti major inter nos miseratio, dicens
Similis erit Deus in filiis eius. Habet alia Plateria, &
Iustus Origenita cum particulam (aut) & Cassiodorus:
Augustinus autem (¶), Graec; & sic, & quis; in utro-
que membro nomen Kue⁹, Domino, ut apud Augusti-
num, & veros Psalterium: & in textu Hebreo bis citetur
Iacob. Haecque protenditur interrogatio. Quare non
et latratus, quem tradit Hugo, fenus, ut praedcess-
imborum per interrogationem negat aequalitatem cum
Deo, praēfatis absolute, ac fine interrogatio affirmet si-
miles nosse posse. Diximus de his similiudine aliis,
que nobis potest convenire, & Angelis, quos Paraphras-
tus exprimit. Angelis ea convenientia appellatio magis peculiari-
ter, propter saturam omnino spirituelam, & quoniam si
nobiscum comparentur, corum origo, & creatio a Deo fo-
li est, quoniam homines ab hominibus generantur. Nihil
minus potest per nos in priore membro, id est per celos,
intelligi Angel, quorum ubi in propria habitatio est: per fi-
lios Domini hanc deinceps in hac vita. Nullus omni-
nione separari, aut similis Deo poteris esse ad eum modum,
quo ille iactabat se Altissimo similis futuram a. Nomen
Dei hoc loco Hebreo et b. IN plurale eim, designans
tres personas, ut quadam voluntate, licet LXX singulariter
exploruerint, ad vitandum superfluum teckas, plurimum
deorum. Apropositum hinc Nicetas & dicit naturalem
vitam Dei, qua plures filii Dei: dicti non possunt, nisi per
adoptionem: ubiquecumque autem naturale non praeterierit,
ferri non poterit, ut adipisci unum subequatur.

Perf. 8.) Deus, qui glorificatur in consilio Sanctorum: magnus & terribilis super omnes, qui in circuitu ejus sunt.

Orum diffinita infinita sit inter Deum, Christumque, & quoslibet Sanctos alios Angelos, hominesque, Sedis locis.

*Quoniam.) Duxi vel aenigope fumi posse, vel exercitice, huc est, vel tamquam reuelacionem cauile, vel tamquam expositionem, & expressionem confectionis celo-
rum, de quibus dictum fuerit versus praecedente.
Eiusdem pars, item, Douay, p. 1. Veretur ali-
quavis excellentes, & divinitatis cuijdam participes:
repetit, vel talibus, quos appellarunt *celos*, & *nubes*,
filios Dei, *santos*, quod nomen adhuc iterat, & in eorum
confilio, *eu concilio*, quam prius dixerat Ecclesie glorii-
fici. Douay, p. 1. f. 1. l. 1. s. 1.*

Quis in nubibus aquilinus Domini? I. V. Virtutem autem suam, ac etiam pro ^{psalmis} cunctis gloriarum canticis pollet hoc Psalmus p. 5. & in Ioh. q. Quoniam est etiam verum factum pro nubibus, vel aetate accipi. Symmachus expoluit ipsa ypsa pars, ut in propriae ^{rebus} lo. Regum. Qui enim in cunctis rebus apparet de Domino? Euthymius retulit alios significantes in altoquit, in locis resellit illi. Si certos proprietas sumas, est confusus, nec Angelum, alium per spiritum, nec fidus nullum cum Deo comparari posse, sed confitenti omnem vim, & excellentiam ipsius provenire asilo. Sinuus, que in his faciat Deum, vel pliumentum lepismum apud illos declarare ma estare, atque potentiam suam, ita ut glorificationis, confessionis, laudationis ipsius materialia abunde suppeditet, & ab omnibus, qui cum circumstant, predicetur, ac celebretur, ut magnus, & plane eximius, & quem reveri omnes, atque venerari debeant. Cuius rei edicte de primis Angelorum ordinibus exemplum illi, quibus ali se observant, dum absque cessatione servandum Deum decantant C. & apud mortales hi, qui pro virili canto laudibus, & prædicatione dirigeant dulcedo, ac reverentie vacante.

Deus, qui glorificatur in consilio Sacerdotum.) Hieron., Deus inquit in arcana Sacerdotum nemo. Id Treverus exponit de laude, quam dant Deo Angeli, et nomen valde secreta ei, utpote, in qua continetur arcana illa verba, que non licet homini loqui, audita sunt auctem a Paulino ruptud. Alii, Deus terribilis in congregations Sacerdotiorum multa, id est, quem valle meruit Sancti, reverentur, evehunt supra le, omnesque creaturas, maiore honore prolequantur absque illa comparatione, quam illas.

illæ, & scipios. Vel, Deus gloriam suam, majestatem, potentiam, divinitatem præcipue declarat in confilio, cœtu, Ecclesiæ, congregatione Sanctorum tunc Angelorum, tum hoquinum. Vel, Deus roboratus, hoc est cognitum, ut et habetur in alio Pâlmo a, Mirabilis scientia ejus ex me; id est, supra vires meas, confortata est, & non poterat ad eam. Chaldaice, Deus fortis in secreto Sanctorum, sedens super tronum gloria sua. In veteri Psalterio, & apud Augustinum, Deus glorificandus. Graece τε παραγγέλλεται & glorificatur, aut qui glorificatur. In texture Hebrew prima vox est ον, & eius plurale erat in extremitate priore verbi, tibi lingulariter converba: & unum est de nominibus fortium significans, ut sœpe vidimus. Secunda est ονον nabbrabatis, participium passum verbis naphat αγγέλων, quod significat terror, ita ut intentum timendum, & quo alii timeant: & bene coharet cum ον, id est, cum fortis, nam & idem verbum valeat roboratus.

Nec, iact, cum fori, nam & inde versus valle proscruta-
re, ac fortificare. **T**ertia **¶** sed occurrit antea non fe-
mel pro **secreto**, & **confito**, conditio, & laus eius, ut si fe-
creum: praeterea usurpat pro **ceo plurimum**, qui jun-
guntur in uno **seceto conflo**, qui **cetus**, & **congregatio**
hominum Latinē **tunc confilum**, tunc **consilium**, ut **l'af-
fimo** i. b. docimus: quemadmodum, & **casas**, quam Basili-
lus fuit. Theodorus **aboyson cetus**, & **conventus** de-
clarant: denique locus ipse congregatio eodem modo
appellatur. Quare nihil refert quid in Romano **pfale-
torio**, & in veteri **legatur**, in **concilio**. In **psalmo 110. e**
confilum iuforum, cui, & **congregatio adjungitur**, voca-
tur istud nominibus **¶** **sod**, & **casas**. **Q**uia **confilum**
Sandorum de Angelis explicant, ex ipsis aliqui, ut **Ay-
guano**, glorificationem Del interpretantur, quim legen-
dum dedit ministerio ipsorum; quiam Stephanus **d**, dis-
positionem, vocata, quasi super ea **confilum** cum istud
habuerit, que dicitur item ipsa **confilum**, quia per eam
consultum est fatui hominum: & in qua danda declarata
est gloria Dei, quamque magnus, & terrible effet. Nam
Fancilla **Lectio**, & **Cantus**, **missa**, **matutina**.
Super omnes, qui in circuitu ejus sunt. Hieronymus,
in **cunctis**, qui circa eum sunt; sic enim recitat Faber,
Victorius, Treverus, ita mendum videatur in **Biblis**
Regiis, & **Compluensibus**, in quibus extat (**qua**)
quod non ad personas pertinet, sed ad res, Treverus vero
etiam exponit de Angelis a **listentibus** Del ministerio,
at **tim nomination** quam traducer legem, ut iam prius
dictum est. **H**æc expofitio sati communis est. Videlicet
Joannes **t**, in **circitu troni**. **A**propositus expedit
de Angelis vim prepositiōnēs **¶** **batal**, ut intelligamus
Deum magoum, timendumque plausum omnes Angeles
los, qui attingunt circa eum. **Vetus Pflaterian**, & Au-
gustinus legunt, in **omnes**, hoc est, vel erga omnes,
vel plausum omnes. In Illyrico **Pflatero**, **super omnes**
circundantes eum. Extendunt ad homines sanctos
plurimi illos, qui dicunt hic esse in circuitu Del. Idem
Augustinus cam expositionem, cuius antea memini ex
Ayguano, tradit de infidelibus, qui non prope, ac jux-
ta, & quasi cum Deo conseruant se, sed in circuitu,

auditus tunconstris, vishi que fulguriosus, ac denissima
nube, que montem operatus, populus timuit, qui erat in
circuito infra montem. Hoc longe illustrius accidit,
quando lex Evangelica promulgata cepit in Pentecoste,
ac deinceps. Item fadus est in Pentecote de celo sonus
tamquam spiritus uehementis, & apparuerunt discretissime
lingue, scut ignis; sedigit supra fogulos, qui erant de-
sponsa illa Ecclesie simul congregata f; postea conversi
multis; edita pars miracula h: & qui in circuitu erant
Dei, hoc est, extra veram religionem ad eum traducti
erant, evenisit tunc idolis: ac tandem agnitus, & praedi-
catus est Deus, arque Christus, velut Magnus, terribilis,
laudabilis nimis in civitate Ecclesie, & apud unum
quemque Sanctum, qui prae se ferit, ac palam pronuntia-
tione omniem a Deo, & gratia Christi sanctitatem esse, necesse
qui, adequare ei, aut eum similis exaltare posse, quod
optimum fuit confundere, ut pro sentientia lumen, dicti
potest: nempe, ut ait Glofia Interlinearis, credere
cum, & in eo gloriam, quia, inquam, nullus ei ad-
equat, & similis potest esse: & dant consilium alii, ut
eundem Deum glorificent. Quia Deus magnus, dignus
est gloria, inquit Hugo: quia terribilis, vindex in eos,
qui furiantur ipsi gloriam, reddensque ignobiles i, & glo-
riam eorum in ignoriam communans k.

ficuit videlicet impios generaliter canitum alibi u, inci-
tum ambulare. Ad litteram quidem Hugo recte eo, qui
in circuitu Dei sunt, videtur intelligere Genes circa ter-
ram promissionis, in qua Deus peculiariter ceniebat
habite, & quibus felix magnum, ac terribilem solebat
per prodigia multa ostendere, & celestia auxilia in po-
puli fidei defensionem. Sancti porro, & Angeli, & ho-
mines dicuntur esse in circuitu Dei, non quod infinitum,
immensum, solum circumferentib[us] spatio claudant;
ac definient, sed quoniam sit ad eum undique confluent,
etique servunt, & assistunt, ut Rickeleus notat, ac si
vel in medio includerent: praeterea, quia ipse
omnia penetrat, magisq[ue] omnibus quadruplicando inti-
mussit, quam illa fibi ipsi, & quam essentialia sua roti-
tu, quod ex id confitat: juxta illud cuiusdam Poetæ, quem
icit Paulus x: Non longe est ab unoquoque nostrum; in
ipso enim vivimus, & moveamur, & sumus: ita ut dicen-
dus potius, in medio eorum Deus, quam res in medio
illius. Unde, & in alio Psalmio 5 canitur Deum esse in y
circuito populi sui, & saepe reperitur tunc deo, tum
de Christo, quod est in medio. Proprio quadam modo
ex hominibus sunt in circuitu Dei, ut docet Hugo, Cle-
ri, & Praetati, qui & appropinquantes Deo nominantur
z, antecedentes a, Propterea sunt, qui virtuti-
2. Lxx. 102.
2. Ex. 1022.

Per accommodationem usurpari potest illud à quolibet Dbus, & imitatione sese quam simillimos Deo reddit, sive Christo, & dono gratiae, ut Casiodorus loquitur, proximantur; & ut creditus Hieronymus, qui per innocentiam vita Deo appropinquare merentur. Euthymius ponens ex Maximo, illum dici circumdatum, qui coram, retro ad dexteram, atque ad sinistram aliquos quispi in circulo habet; sit retro Deum esse eos, qui per virtutem illam, quæ perirent ad actiones, eum sequuntur; ad sinistram, qui naturalem philosophiam dirigunt ad spiritualia, qui dicuntur in finis sua sapientia, divinitate, & gloria esse, ad dexteram, qui immaterialium, atque invisibilium rerum cognitionem ab omni sensibili, atque carnali phantasmatice puram, ac mundum suscep- runt; quoniam in disticta sapientia sunt anni vita, coram Deo, qui ob immunitum divine pulchritudinis amorem digni effecti sunt, in perpetuo Dei fruantur conspicere, facie ad faciem illum intuentes, & quodammodo, de ipsi pariter effecti dii.

ro, Hieronymus Sicilia Rex, qui confilio non ueban-
tur, sed oderant etiam confilium, Senatumque q.
Magnus & terribilis. J Ultimum vocabulum Hieron.
ut antea retuli, accepit pro epitheto *arcam Sanctorum*

tora rerum universitate complicita. ^{z Sep. 9. 4.} Et reperire conditions necessariae sunt ad promissa ser-
vanda, de quibus agitur in psalmo, videlicet potentia, veritatem. Eas alio veluti ad manus esse, promis-
tas, parcas, tamquam asthræs a, cultrices, ministræ,
ut quoniam primam annuerit, exequantur ipsius voluntate.
Poitea dicit præcessus Dei faciem, misericordiam,
et veritatem; ut nempe ad opus exeat veritas, seu
compleatur, quod promissum est, comite, ac exequente
potentia; misericordia inspellebit: quia subest Deus posse
voluerit, & in Babilonia, vel Theodoretus ait, ^{z Sep. 12. 1.}
exhortans ad bonum possidat hanc finem concurren-
tem cum voluntate, & anima et terra, & Babilonia non erit,
retra omnia. & firma apud ipsum.

Deum Deus pietatum. *J. Hieronymus, exercitium;* & genitivis exercitus **STUDIIS** vocat **abuab**, & **duas** **moes**, ut crebro monimus. Vocab Appollinarium **in pietate** & **devia**. **Ducem ac Principem** roborum, atque fortitudinum. **Accommodatus** Calvolorum feniusest, virtutum Domini-
num Deum esse, quia Sancti dianunt virtutibus non de-
nominantur, illis rebus impera, quibus eo praestante,
praeclari sunt. Loquitor eadem puto Haimo, Hugo,
Pampolitanus. Sunt virtutes hoc loco id, quod dixi, non
autem habitus morales honesti, alive, quibus moraliter
boni officiamur. Verus est, quoniam Hugo adnotare om-
nium virtuorum, ut ipse loquitur, unum ac eundem
Deum esse: virtuorum vero plures, ut ventem guloso-
rum d. avarorum et ammonum, & sic de aliis, quorum
non difficilis inducere, sed id elicere ex minime vera,
propriaque nominis virtutum notione. **Exhortatio Dari-**
ca *Psal. 3.19. & Mat. 6.44.* & **propositio** *de sermone* *de* *re* *veritate* *et* *imitatione* *in* *circuito* *Christi* *est* *intelligantur*, *pro* *quo* *bus* *ro-*
garab *Patrem*, *ut* *ubri**erat*, *& ipsi* *scilicet* *campu* *s* *d*, *h* *d* *15.17.24*
per *imitationem*, *in* *celo* *per* *beatitudinem*. *Hugonis* *tro-*
pologia *est*, *ubi* *Deus* *habitur*, *per* *g* *a**ttam*, *ibi* *apparet*
veritatem *vita* *bonae* *ad* *exemplum*: *Dormire sub umbra*, *Tropologia*
& in *secretu* *calami* *diabolus* *e*, *idei*, *in* *co* *de* *hy* *poti-*
te, *qui* *interius* *vacuus* *est*, *exterior* *missus*, *amans* *in* *an-*
gustis, *gul* *platerum* *stando* *orare* *ut* *videatur*, *quam* *corruat* *in* *10.10.14.*
in *is* *veritas*. *Remigius* *interpretatur* *quod* *circuit* *sem-*
per *veritas* *Deum*, *qua* *illam* *habet* *a* *se**ipso*, *ceteri* *ab*
eo. *Concert* *cum* *illo* *allo* *dicend* *modo*, *Oratio* *mea* *in*
sinu *meum* *convertetur*. *Jantinius*, *quod* *cogitatio* *Dei*
est *in* *circuito* *ipius*, *qua* *co* *gitatur*, *veritas* *falsa*
super *perdus*, *implevit* *omnia*, *qua* *de* *ipsi* *cogitave-*
re, *et* *prae* *definieavat*.

*Quis similis tibi? Dicitum hoc ait Euthymius à Davi-
de, quia sapiens inculcavit hic, & alius omnis eamdem sen-
tentiam, non ut interrogaret, sed veluti obstupescendo, ut
hunc post Dei incomparabilitatem doceret.*

tui sunt *scilicet* *procuratio auxiliis*, quod Sanctis Deus fecerat, votum veritatem: & cicutius vel eos, qui sunt in circuitibus, seu in circuito ipsius est omnes Santos, qui vultu corona cingunt, & quasi ornant Deum ipsum. Allusio potest esse, ut alias dixi, ad collocationem Hebreorum castrorum circa tabernaculum in medio fixum; ita ut idcirco etiam Deus in medio illorum habitare diceretur. Nicephorus hac dicens formula feneri indicari nonquam absit a Deo veritatem in promissis faciens, & comprehendens. Explicat Euthymius hec transpare ostendit. Dicitur hic quod non res
in, Canuti regis Anglorum exemplum: qui a scien- glori-
tatis processum procula maris in se admisit compescuit. vox fa-
p. Nominat eum animi causa secundum Oceanum litus am- perba.
bulantem Regem. Regum longe omnium potentissimum miles, qui hominibus, qui mari, qui terra late imperi-
tare: cum ille se vestem exuenis, ac super ea congloba-
proxime aquam fedens, quem fex ait ex alto tenuis inci-
tasit: Unda, sit, tibi jubeo, ut ne pedes meas tangas:
postea maledictus, negavit te priore illo titulo dignum,
perba.

præterea que quavis mortalium, uno excepto Christo; acum vulnerato aliquo cunctis viribus destruio, quique suopie non levissime impulsi, vel attractus tamquam exanimè cadaver concidat: præterea quod reliquias, qui cum Pharaonis magno numero erant, & deinceps alios populi, ac proinde Dei, in cuius tutela erat, ad veriarios, hostilesque (Amalectitas nominem Lyrans) potenti brachio subverterit. Videut Elia^z, de hac ipsa re agens, hunc immitatus locum; *Conjurare, conjurare, et inducere fortitudinem brachium Domini;* *conjurare fecit in diebus antiquis, in generationibus saeculorum.* Numquid non *per cussum vulnus, vulnera nisi draconem?* Ante utrumque hoc, et quodcumque invasione loquendam modum; *in fortitudine a. 26. 22.*

Valde trita de fludibus persecutionum adversus Ecclesiam, & fidelium allegoria, ut non finat eos tentari Deus apud quod possunt, nec eas omnius tollat, sed mitiget, ac moderetur, ut quantum tolerari queant, consolans eam tribulatione, ac noscens pios de temptatione eripe, quam expedire judicat. Huc quoque facit, quod Job tribuit, Ingerit, Deum super fludum mari, ut exponiatur Gregorius: quod Christus ipse pedibus id calcavit: quod ipsius a Joanne posere pedem cum dextro super mare, hisfrum [per terram] quasi magis enteclata, in maro potencia ipsius: quod Sapiens / scriptur, In sermone Dei fluisse ventum, & cogitatione placuisse abyssum: quod haberet Pla. 76. m, aquas viso domino timuisse, & abyssos turbare esse, & 106. n quod quanto dixit, fletis spiritus procel, & fluerunt flatus. Vitam fecuram, ac fine ultre fortunæ incursionibus mare mortuo redire Demetrius appellat apud Senecam, & non tranquillitatem, sed malitiam: & Nazianzenus p constantem in tribulationibus cum rupe comparat, quam fructu quoque fluctus: inconfutabili levitatem corporculis, que nullo negotio abripium rur, & diffringatur. Cyrilus Alexandrinus q, Alexanderinus, à quis aberat, scribens de felici sua navigatione, appulique ad Rhodiorum civitatem: quod lenibus, ac pacidissimis ventis usi essent, acque sine metu, & periculo magnu, & amplius æquor trajectissent, gratias referunt se a deo verbis istis: Tu dominus poscessisti mari, motum autem fluctuum ejus ut mitigaris.

Job a eundem utravpit loquendi modum; in fortinatio nis a 1.05.32. illius reperire maria congregata sunt, & prudenter ejus percussit superbum. Ubi fortitudo, seu potentia Dei commendatur in congregandis maribus, five mitigandis, ac felandandis, ut priore hic versu dictum est. Per superbum autem potest intelligi diabolus, qui cetera tempestates solcit, ut video forsan Christus communatus vento fuerit & cum incepaverit, ac temporaverit, & disserit mari, tace obmutatis b Maret 4.32. & ficitur in Apcalypsic Angelus quatuor flet. Iustus 1.24. tis super quatuor angulos terræ, tenentes quatuor ventos c 6.74. terra, ne flarent super terram, neque super mare: quos domines fuisse, ibidem sentit Strabo, Anbertus, Haymo, Primas, prætereaque, quos eodem citat loco Ribeira, Hieronymus d, Augustinus e, Clemens Romanus, docentes illorum opera repeteret Deum peccas de homini bus, quas immissons per Angelos malos vocatos vidimus Ego. 15. P. 17. g. Qua de re Delius in Magicis b, Superbus item quis impotens tyrannus in genere hic, & apud Job designari potest: item grandior illa bellus marina, quod ceterum vocant: præterea ipsumfum mare: potremo Pharaon, quos nofer Pineda i dicendi modo bone perfequierit. Ad rem nostram facit maxima Pharaon, ut adjuncti hic statim alii inimici i perficiant: quamvis ipsumfum mare superbum nominecur, si quis percussit a Deo fluctus datur K longe alter, quam a stolido Xerxes, de quo nuper memini: & et ceterus vulnerari censeatur a Deo, quando vi tempestatis allitus ad littus, in arida emitorum: & quia qualiter faciat, scilicet velut invenit in se, non in aliis.

Tu dominaris potestis mari. Hieron. *superbie*, alibi, fortitudini. Alii, elatione *fusus*, *vestitus*, est *FNN*, *quib* qu' *exaltatio*, *elatio*, *exaltatio*, *excellentia*, *eminentia*, *sublimitas*, *tumor*, *magnitudo*, *magnificens*, *superbia*. Emphatia nota: Hugo in pronomine (*tu*) contra: *Clementes*, qui marinos *ex agaz* f. *ex agaz*, *ex agaz*, *gentilates* deos, *Neptum*, *Nereum*, *Oceanum*, *Glaucum*, *Tritonem*, *Protheum*, *Phorcum*, *Amphitriten*, *Nereides*, & alios, de quibus Mythologi, & Lilius Gyraldus, atque Augustinus.

Motum autem fiduciam eis tu mitigas.) Hieronymus, *elogium gorgium ejus tu comprimitis*. Aliibi, & *commotio*

bet fragore, sonitu, clamore territus in ima se recipit: & quoniam in piscofido duece, deficitus, ob incumbemem in oculos carnem mollem, excruciat, facileque ad cecropulos, & litora offendit: ut idem Pineda obseruavit. De Pharaonis demeratione, ac torius exercitus, egimus alias in hoc ipso opere satil diligenter, atque in librum Sapientie.

Mytily obviunt et interpretari cum omnibus tunc Graeciis, tum Latinis De Regre luper filios superbie diabolos, quem patruus Hieronymus, crucis clavis ait laiciatur, & abstractis ab eo spoliis humiliatus, qui et clavis fuerat supra id, quod poterat, humiliaretur suo vitio intra illud, quod per naturam non erat. Augustinus & Cassiodorus humiliorum dignitatis, non nisi rite, non secundum

tionem fluuum ejus tu mitigas, item x, & motum fluuum ejus tu comprimitis. Alii, dum attollunt se flumus ejus, tu compescis eis, vel, & elevante, nempe mari, un das feras, tu comprimitis eis. Hebrew verbum שׁרַבְתָּם istebiabchem futuri temporis pro praesenti sumitor, quantum denotat id fore, quod fuit, & factum est, foleretur ab Deo fieri. Ex quo opertivè, aut imperativè sumi potest, ita etiam verit Apollinarius.

Kiswata uero loco videtur, ut rite exponatur,
Fluctus mitigans, auferat, quando incurvit concitantur.
Mitigare uero exponit. **תְּשׁ** scilicet hebreus non significant
castigari fluctus, & ad medicorietatem redigi, sed tolli, &
auferri, in modo Apollinarium audivimus jungentem
uero et **תְּשׁ**, nisi fluctus pro fluxibus capias, quia
naturaliter fluunt a qua. Quare, quamvis prius indicata
tropologia vera sit de moderatione tribulationum, ta-
men **mitigandi** verbo non apte nititur. Nam & alibi
dicitur **mitigari omnis Dolor** ita: quamvis aliis verbis **תְּמַלֵּךְ**
עֲבָדָה uerba sunt. Atque naviigari abique pericula, etiam
quam mare tranquillum est, nequit: & mitigatio est, ne
influo infatuus, unde procella.

*Vers. 11.) Tu humiliasti sicut vulneratum superbum : in
brachio virnitatis tue dispersisti inimicos tuos.*

Aliud argumentum divinitatæ potentiarum valde celebre, multo superius decantatum in omni Scriptura: quod superbium illum, meritoque cum astutis comparandam mari, in quo meritus est, & de quo facta proximè mentio est, Aegypti Regem Pharaonem, tanta Deus facilitate dejecterit, aqua in profundum procerter, ac si res ipsi fuisse fuit enim ad hanc passionem immunita. **I**n aliud enim fuitum significat a conterendo, **H**umiliatio verbi ipsius redditum legitimus. **V**ulnerum **75** **T**hala parvaparvum, **80** **U**lceratur intertum violentè, ut gladio alio, alive telo; sic **7** **T**hala humiliatio, seu contumio superbi a magno vulnerari, erit **10** **U**lceratio per contusionem, contritionem, communio- **15** **N**em facta. **Q**uare nullam vim fecerimus in **vulneratione**,